

Franska Revolutionen.

Bakgrund

Varför blev det revolution i Frankrike?

1. Ekonomiska faktorer:

- a) Dåliga skördar gav höga priser på bröd. Detta drabbar bönderna därför att de får lite mat, men i gengäld får de bra betalt för eventuellt överskott, problemet var att adeln tog i stort sett allt överskott.
- b) Höga priser på bröd gör att borgarna drabbas av svält och fattigdom.
- c) Krigen med England (främst om Nordamerika) gör att Kungen har dåligt med pengar och måste höja skatteintäkterna. När han börjar nalla på adelns privilegium så blir även adelsmännen sura. De som betalade mest skatt var Borgarna och Bönderna.

2. Detta ger politiska konsekvenser.

- a) Borgare och bönder känner sig orättvist behandlade. Varför ska de betala skatt till Kungen och Adeln när de själva svälter? Borgare och Bönder får ju inget i gengäld, de bara betalar skatt och svälter.
- b) Att ha en stor av del av befolkningen som svälter och är missnöjda är ett säkert tecken på att det kommer att bli politiska oroligheter.
- c) Det som gör att allt mer allvarligt i Frankrike är att samtliga samhällsgrupper i Frankrike är missnöjda:
  - I) Adel, hade det ekonomiskt bra, men ingen central politisk makt. Adeln kunde ta ut egna tullar inom sitt område, och var den som var domare över sina bönder.
  - II) Präster, var fattiga medan Biskopar gled runt i majonnäsen hade det lide gött.
  - III) Borgare, ja vad kan man säga, ingen makt, inga pengar och ingen makt, klart att de blir lite putta och gnälliga.
  - IV) Bönderna var det riktigt synd om. Adeln hade väldigt mycket makt över dem, bonden var tvungen att göra dagsverke hos adelsherren, betalade skatt till adelsherren och kungen, hade ingen makt och inga pengar.

Vad händer nu då?

Föreställ er att ni är kung i Frankrike vid det här läget, vad kan man göra? Att ge sig på bönder och borgare är mer eller mindre uteslutet, det finns inte mer att hämta där helt enkelt. Så det får bli adeln man ger sig på.

- Skatt på adelns handel.
- Förbud på inhemska tullar.
- Som kompensation ger man adeln politisk makt i parlamentet.

Adeln blir inte glada, de vill ha kvar sina privilegium OCH ha makten.

Kungen sammankallar parlamentet (kallas generalständerna) i maj 1789. Tredje ståndet är uteslutet.

Som svar på uteslutningen bildar tredje ståndet sitt eget Parlament, Nationalförsamlingen.

Alltså tre stycken slåss om makten: Kungen, Nationalförsamlingen och Generalständerna.

Ensamast i världen är just nu Kungen.

Det som händer sen är att Kungen förlorar makten till Nationalförsamlingen, alltså Borgare och bönder.

Det hela börjar med att man förklarar att de Mänskliga Rättigheterna ska gälla. Men sen spårar det ut och blir skräckvälde. I revolutionens namn så är man beredd att döda folk som är emot den. Varför går det så här?

Vad händer under revolutionen?

Efter bildandet av Nationalförsamlingen blir kungen och hans familj allt mer oroliga.

Droppen är när kvinnor marscherar ut till Versailles och hämtar in kungafamiljen till Paris. Med våld förs kungafamiljen in till Paris, detta för att revolutionärerna är rädda att kungen ska konspirera emot revolutionen.

Nästa viktiga händelse är när svensken Axel von Fersen träder in i historien. I sin ungdom förälskar sig Axel i den franska drottningen Marie-Antionette, det ryktas att Axel är fader till en av de franska prinsarna och i brev som Axel skriver hem till sin syster finns helt öppna kärleksförklaringar till M-A bevarade. Axel von Fersen slutar sina dagar med att springa gatlopp i Stockholm anklagade för att ha förgiftat den svenske kronprinsen, men det är en annan historia.

Förblindad av sin kärlek till drottningen så planerar och genomför Axel von Fersen ett flyktförsök med kungafamiljen. Axel kör en hästdroska och kungafamiljen sitter utklädda i en annan vagn när de lyckas lämna Paris. Problemet är att kungen vägrar att resa utan påklädare, kock, barnens

guvernant (lärare) etc, så sällskapet blir otympligt stort. Axel åker först och nås av nyheten att kungafamiljen fångats vid den belgiska gränsen av en revolutionär krogägare. Deprimerad ger han sig hem till den svenske kungen Gustav III och börjar arbetet med kontrarevolutionen, mer om detta senare. Vad händer då med kungen och hans familj?

Kungafamiljen tas tillbaka till Paris och sätts under bevakning av revolutionärerna.

Inom revolutionärerna så finns det folk som tycker olika mycket om kungen. Alltså det finns de som vill ha kvar monarkin, men underordna den nationalförsamlingen.

Det fanns de som ville avskaffa kungen helt och hållet och införa republik precis som i USA. Här finns två grupper, de som vill göra detta med eller utan våld.

Dessa män med olika åsikter träffades på olika klubbar och i olika lokaler och fick namn efter var de träffades. Den viktigaste och mest kända klubben är Jakobinerklubben. Dessa klubbar har kallats världens första politiska partier.

En man som hette Mirabeau hade stort inflytande i den revolutionära Jakobinerklubben. Han sågs av folket som en riktig revolutionär men var egentligen i maskopi med kungen. Så länge som Mirabeau var i maktposition så var kungen ganska säker.

Mirabeau ville ha konstitutionell monarki, alltså att kungamakten skulle underordnas nationalförsamlingen.

Mirabeau dör och det anses av vissa vara den utlösande faktorn till kungafamiljens flykt.

Efter kungafamiljens flyktförsök så intensifieras diskussionen kring vad man ska göra med kungafamiljen. Folket börjar också bli mer och mer antiroyalistiska och konspirationsrykten börjar flöda i landet.

Utomlands börjar den svenske kungen Gustav III att arbeta för en kontrarevolution.

Han har däremot svårt att få de andra länderna att engagera sig.

Konspirationstanken och de antiroyalistiska känslorna svajade allt hetare bland folket.

17 juli 1791, samlas ett stort antal radikaler, alltså folk som förespråkar ett våldsamt avskaffande av kungamakten, på Marsfältet. En massaker på radikaler äger rum. Detta var ett försök av Jakobinerklubben att slå ner de radikala elementen.

Efter Massakern så seglar en ny viktig man fram, Robespierre, och tar över ordförandeskapet i Nationalförsamlingen. Robespierre är radikal och kommer att leda skräckväldet.

Problem för revolutionen.

Vi börjar alltså nu se att Revolutionen får allt större problem, mest därför att man inte kan enas vad man ska göra med kungen och monarkin. Efter massakern på Marsfältet så råder i stort sett inbördeskrig inom revolutionärerna, vem som ska vinna är fortfarande en öppen fråga.

Det stora problemet för revolutionen är hela tiden att vad man än gör så kvar står samma problem som fanns innan revolutionen för folket och ekonomin.

Revolutionärerna försöker sig på det gamla tricket att leta upp en yttre fiende och starta krig mot revolutionens fiender april 1792, och det första område man vill åt är nuvarande Belgien.

Kriget börjar som en katastrof, samtidigt som den ekonomiska krisen fördjupas. Samtidigt som vanligt folk börjar engagera sig i revolutionen. Det politiska medvetandet har spritt sig neråt i leden.

20 juni 1792 stormas slottet av pöbeln. Folket uppträder hotfullt mot kungen. Kriget går allt sämre för revolutionen.

I detta läge rycker vår vän Axel von Fersen in i revolutionen ytterliggare än gång. För att garantera kungafamiljens trygghet utfärdar han ett flygblad till Parisbefolkning där det står att om någon så mycket som kröker ett hår på någon av kungafamiljens huvud så ska de få på fan.

Eller detta var tanken, men det kom att tolkas:

att var och en som tog till vapen mot de allierades armé (alltså mot fienden) skulle personligen straffas och få sitt hem nerbränt, höns våldtagna etc. Franska ämbetsmän uppmanades att med risk för eget huvud garantera att lugn och ro rådde i Paris när fienden kom inrullande. Skrivelsen avslutades med att om man så mycket som rörde ett hårstrå på kungafamiljen så skulle hela Paris befolkning straffas kollektivt.

Konsekvens: Alla i Paris var nu helt övertygade att det var kungen som låg bakom allt elände och dessutom så hade det aset gått och lirat sig med fienden.

Kungafamiljen sätts i fängelse under stormning av 20000 män. De går och visslar på Marseljäsen. Dessa män stormar kungens bostad och han tvingas fly med sin familj till Nationalförsamlingen.

Oroligheterna fortsätter och en jakt på aristokrater inleds.

Detta var småborgarnas revolution, de ville ha ekonomisk jämlikhet och var grymt patriotiska.

Detta innebär att aristokatin inte ligger så hiskeligt bra till.

Ännu en gång kommer en konspirationstanke att leda till massmord. Den här gången börjar tankarna som så att det finns en inre fiende i nationalförsamlingen denna skriver ut alla unga revolutionärer till fronten i kriget. Med dessa unga raska gossar ute ur Paris så tänker helt klart fienden anfälla bakifrån och för att göra det så tänker man använda alla fångar som helt klart är antirevolutionärer. Alltså: vi slår ihjäl alla fångar. Sagt och gjort den 2 september 1792.

Dessa oroligheter håller på i fyra dagar och 1400 personer mördas. Blodiga sablar hängs upp på väggarna runt om i Paris.

I slutet av september 1792 så vänder kriget vid slaget vid Valmy. Preussarna får på nöten.

Dagen efter denna seger röstar man till nationalförsamlingen och man inför REPUBLIK 1792 den 22 september. Ny tideräkning införs, uttrycket "anno Datzumal" kommer härifrån, man inför tiodagarsveckor, tiomånaderssystem och döper om åren till rena hittepanamn.

I november hittas breven mellan Mirabeau och Kungen, nu hade revolutionärerna bevis på att kungen hade konspirerat emot revolutionen och haft kontakter med utlandet och fienden.

20 januari 1793 döms kungen till Döden med en rösts majoritet, av sin egen kusin. 21 januari 1793 klockan 10.20 giljotineras kungen.

16 oktober Marie Antoinette.

Följden blir inbördeskrig, skräckvälde och terror.

Den som två år senare skall reda upp alltihop är Napoleon Bonaparte, men mer om honom i senare.